

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM GAZDASÁG- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR

TANTÁRGYI ADATLAP

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1 ALAPADATOK

1.1 *Tantárgy neve (magyarul, angolul)*

KÖRNYEZETÉRTÉKELÉS (ÁGAZATI FENNTARTHATÓSÁGI ELEMZÉSEK) • ENVIRONMENTAL ASSESSMENT (SECTORIAL SUSTAINABILITY ANALYSIS)

1.2 *Azonosító (tantárgykód)*

BMEGT42A025

1.3 *A tantárgy jellege*

kontaktórák tanegység

1.4 *Kurzustípusok és óraszámok*

<i>kurzustípus</i>	<i>óraszám (heti)</i>	<i>jelleg (kapcsolt/önálló)</i>
előadás (elmélet)	4	
gyakorlat		
laboratóriumi gyak.		

1.5 *Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségértékelés) típusa*

vizsga

1.6 *Kreditszám*

5

1.7 *Tantárgyfelelős*

neve: **Dr. Princz-Jakovics Tibor**, *beosztása:* adjunktus

elérhetősége: tprincz@eik.bme.hu

1.8 *Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység*

Környezetgazdaságtan Tanszék (kornygazd.bme.hu/tanszekunk)

1.9 *A tantárgy weblapja*

<http://kornygazd.bme.hu/oktatas/>

1.10 *A tantárgy oktatásának nyelve*

magyar és angol

1.11 *A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott fél éve*

A Műszaki menedzser BSc szak 7. félévének kötelező modulárja a Környezetmenedzsment modulon.

1.12 *Közvetlen előkövetelmények*

Erős előkövetelmény

Gyenge előkövetelmény

Párhuzamos előkövetelmény

Kizáró feltételek (nem vehető fel a tantárgy, ha korábban teljesítette az alábbi tantárgyak vagy tantárgycsoportok bármelyikét)

1.13 *A tantárgyleírás érvényessége*

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa számú határozatával, érvényes 2017. szeptember 1-től.

2 CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

2.1 *Célkitűzések*

A tantárgya célja: megismertetni a hallgatókat a fenntarthatóság fogalmának ágazati értelmezéseivel, a fenntarthatósági szempontok integrálásának lehetőségeivel az egyes gazdasági szektorok esetében. Az elméleti alapot a környezetértékelés és alternatív módszereinek ismertetése, valamint a környezetértékelési módszerek ágazati alkalmazási lehetőségének bemutatása adja.

2.2 Tanulási eredmények

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák

A. Tudás

1. Ismeri a környezetértékelés elméleti hátterét, beleértve a teljes gazdasági érték koncepcióját,
2. ismeri a költség alapú és kinyilvánított preferencia módszereket, valamint ágazati alkalmazásukat,
3. ismeri a feltárt preferenciákon alapuló környezetértékelési módszerek és ágazati alkalmazásukat,
4. ismeri a CSR vállalati gyakorlatát,
5. ismeri a hazai és EU közlekedéspolitikát meghatározó ágazati jellemzőket és a közlekedés jövőbeni fejlesztésére vonatkozó főbb stratégiai elképzeléseket,
6. ismeri a városok kialakulásának, fejlődésének meghatározó indikátorait és a városi környezet jövőbeni fejlesztésének főbb stratégiai irányait,
7. ismeri a vidéki területek környezeti-gazdasági-társadalmi problémáit és a fenntartható vidékfejlesztés főbb stratégiai elképzeléseit,
8. ismeri a fenntartható hulladékgazdálkodás alapelveit és gyakorlati lehetőségeit,
9. ismeri a hazai és EU energiapolitikát meghatározó ágazati jellemzőket és az energiagazdálkodás jövőbeni fejlesztésére vonatkozó főbb stratégiai elképzeléseket,
10. ismeri az alternatív energiaforrás piaci jellemzőit, alkalmazásuk előnyeit-hátrányait.

B. Képesség

1. Képes a költség alapú és kinyilvánított preferencia módszereket alkalmazó környezetértékelési esettanulmányok készítésére,
2. képes a feltárt preferenciákon módszereket alkalmazó környezetértékelési esettanulmányok készítésére,
3. képes a CSR tevékenységek azonosítására a vállalati gyakorlatban,
4. képes a közlekedés-politikai, illetve -stratégiai dokumentumok fenntarthatósági elemzésére,
5. képes a városfejlesztési lehetőségek felvázolására, illetve a városok jövőbeni fejlődését meghatározó dokumentumok fenntarthatósági elemzésére,
6. képes a vidékfejlesztési problémák azonosítására, illetve a kapcsolódó stratégiai dokumentumok fenntarthatósági elemzésére,
7. képes a hulladékgazdálkodási alapfolyamatok ábrázolására, illetve a hulladék-kezelési módszerek hatékonyságát befolyásoló tényezők meghatározására,
8. képes az energia-politikát, illetve –stratégiát, beleértve az alternatív energiaforrások alkalmazási lehetőségeit is, meghatározó dokumentumok fenntarthatósági elemzésére,
9. képes arra, hogy szakmailag adekvát módon szóban és írásban kommunikáljon, prezentáljon,
10. képes a hazai és nemzetközi szakirodalom feldolgozására és felhasználására.

C. Attitűd

1. Nyitott a környezetértékelési módszerek alkalmazási lehetőségeinek megismerésére, döntés-előkészítésben való fokozott figyelembevételükre,
2. nyitott a fenntarthatósági elvek gyakorlati alkalmazására,
3. törekszik arra, hogy döntéseit a műszaki-gazdasági-társadalmi szempontok együttes figyelembevételével hozza meg,
4. törekszik arra, hogy átfogó rendszerszemlélettel vizsgálja a különböző ágazati szakpolitikákat, stratégiai elképzeléseket,
5. együttműködik az ismeretek bővítése, illetve a felvetett problémák megoldásában való közös gondolkodás során az oktatókkal és hallgató társaival,

D. Önállóság és felelősség

1. Önállóan készíti el a félév során a gyakorlati feladatot,
2. a szakterületéhez tartozó elemzői feladatok megoldása során önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldó, elemző módszereket.
3. Felelősséget érez a fenntartható fejlődés megvalósításáért.
4. Felelősséget érez a műszaki szempontok mellett a környezeti és társadalmi szempontok fokozott figyelembevételére az ágazati szintű döntéshozásban

2.3 Oktatásmódszertan

Az előadások keretében az ágazati folyamatok, jellemzők, környezetértékelési és fenntarthatósági elemzési módszerek prezentációs formában történő ismertetésére kerül sor. A hallgatók ezen kívül önállóan készítik el a

gyakorlati feladatukat, amelyben egy általuk választott ágazatot, illetve környezetértékelési módszert dolgoznak fel megadott tartalmi elemek alapján.

2.4 Tanulástámogató anyagok

Tankönyvek, jegyzetek, letölthető anyagok

1. Dr. Szlávik János (szerk.): Környezetgazdaságtan. 3. fejezet. (Csigéné Nagypál Noémi) Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem. Typotex Kiadó, Budapest, 2007.
2. Marjainé Dr. Szerényi Zsuzsanna (szerk.): A természetvédelemben alkalmazható közgazdasági értékelési módszerek. Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Budapest, 2005.
3. Princz-Jakovics Tibor: A fenntarthatóság erősítése a vidéki közlekedési rendszerek fejlesztésében. Doktori értekezés, BME, Budapest, 2008
4. Illés Iván: Regionális gazdaságtan - területfejlesztés: 6. fejezet, Vidékfejlesztés (pp. 119-137), Typotex Kiadó, Budapest, 2008
5. Kengyel Ákos (szerk.): Az Európai Unió közös politikái: 7. fejezet, Közös Agrárpolitika, írta: Halmai Péter (pp. 247-269), Akadémiai Kiadó, Budapest, 2010
6. Ajánlott folyóiratok:
 - a. American Journal of Agricultural Economics
 - b. Ecological Economics
 - c. Journal of Agricultural Resource Economics
 - d. Journal of Economic Perspectives
 - e. Journal of Environmental Economics and Management
 - f. Journal of Environmental Planning and Management

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

3 A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

3.1 Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése 3 évközi írásbeli teljesítménymérés: összegző tanulmányi teljesítményértékelés, illetve házi feladat alapján történik.

3.2 Teljesítményértékelési módszerek

A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása:

1. *Összegző tanulmányi teljesítményértékelés*: a tantárgy és tudás, képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja zárthelyi dolgozat formájában. A dolgozat sikeres megírásához szükséges a megszerzett tudás segítségével a fogalmak helyes értelmezése, illetve a környezetértékelési és fenntarthatósági elemzési módszerek alkalmazási területeinek ismerete. Az értékelés alapjául szolgáló tananyagrészt a zárthelyi előtti előadásokon feldolgozott témaköröket jelenti, a rendelkezésre álló munkaidő 60 perc. Zárthelyi dolgozatonként maximum 10 pont szerezhető.
2. *Részteljesítmény-értékelés (házi feladat)*: a tantárgyi tudás, képesség, attitűd, valamint önállóság és felelősség típusú kompetenciaelemeinek komplex értékelési módja, melynek megjelenési formája az egyénileg készített házi feladat.

A házi feladat tartalma, követelményei:

kb. 12-15 oldalas dolgozat (tanszéki sablon szerint, konzultációk segítségével)

A tárgy keretében bemutatott tématerületek közül *egy kiválasztott területről fenntarthatósági elemzés*:

- EU és nemzeti szakpolitikák ismertetése
- fontosabb szakpolitikai dokumentumok bemutatása, összehasonlítása
- „A fenntartható fejlődés indikátorai Magyarországon” című, aktuálisan kiadott KSH kiadványból kiválasztott indikátorok alapján a mutató által jelzett irányvonal, trend jellemzése
- célrendszer jellemzése, fenntarthatósági értékelése
- saját javaslatok megfogalmazása a fenntarthatósági szempontok fokozottabb érvényesíthetőségére

vagy

Környezetértékelési esettanulmány egy kiválasztott ágazatra

Valamely környezetértékelési módszer elemző bemutatása, esettanulmányok (legalább 3 nemzetközi példa) alapján. A módszer általános bemutatása, alkalmazási területei, előnyei és korlátai. Az előnyök és korlátok érvényesülése a feldolgozott esettanulmányok esetében. Környezetértékelési módszerek alkalmazási gyakorlata egy kiválasztott ország (vagy környezeti jóság) esetében (legalább 3 cikk, tanulmány alapján). Mikor, milyen céllal, módszerekkel, eredménnyel születtek a felmérések? A módszerek előnyei és korlátai hogyan jelentek meg?

A házi feladat beadási határideje: a szorgalmi időszak utolsó hetének előadási időpontja, értékelési módja: maximum 20 pont.

B. Vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelés: vizsga

A vizsgajegy az írásbeli vizsga eredménye alapján kerül megállapításra

A vizsga elemei:

1. *írásbeli teljesítményértékelés (részvizsga)*: a félév során megismert fogalmak, feltárt problémák, illetve a bemutatott elemzési módszerek komplex ágazati alkalmazására fókuszál, esszé formájában szükséges a feltett kérdésekre válaszolni.

3.3 Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

típus	részarány
1. összegző tanulmányi teljesítményértékelés	10%
2. összegző tanulmányi teljesítményértékelés	10%
2. 3. összegző tanulmányi teljesítményértékelés	10%
részteljesítmény értékelés (házi feladat)	20%
összesen:	50%

3.4 Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

típus	részarány
írásbeli részvizsga	50%
évközi eredmények beszámítása	50%
összesen:	100%

3.5 Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Az aláírás megszerzésének feltétele, hogy a szorgalmi időszakban megszerezhető pontszám legalább **50%**-át elérje a hallgató.

A megszerzett aláírás a TVSZ szerinti időtartamig érvényes.

A tantárgyból korábban szerzett aláírások és vizsgaérdemjegy megállapításnál figyelembe vehető évközi eredmények 3 félévig visszamenőleg fogadhatók el.

3.6 Érdemjegy-megállapítás

érdemjegy • [ECTS minősítés]	pontszám
jeles (5) • Excellent [A]	90% felett
jeles (5) • Very Good [B]	85–90%
jó (4) • Good [C]	72,5–85%
közepes (3) • Satisfactory [D]	65–72,5%
elégséges (2) • Pass [E]	50–65%
elégtelen (1) • Fail [F]	50% alatt

Az egyes érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik.

3.7 Javítás és pótlás

- 1) A három összegző tanulmányi teljesítményértékelés **közül kettő** a pótlási időszakban **egyenként** díjmentesen pótolható vagy javítható. Javítás esetén a korábbi és az új eredmény közül a hallgató számára kedvezőbbet vesszük figyelembe.
- 2) A házi feladat – szabályzatban meghatározott díj megfizetése mellett – késedelmesen a pótlási időszak utolsó napján elektronikus formában 12 óráig küldhető meg.

3.8 A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

Tevékenység	óra/félév
részvétel a kontakt tanórákon	14×4=56
felkészülés a teljesítményértékelésekre	3×10=30
házi feladat elkészítése	40
kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása	10
vizsgafelkészülés	14
összesen	150

3.9 A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőlet véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2017. ... -n, érvényes 2017. szeptember 1-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

4 TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

4.1 A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő tematikai blokkokból áll. Az egyes félévekben meghirdetett kurzusok sillabuszaiban e témaelemeket ütemezzük a naptári és egyéb adottságok szerint.

Sorszám	Előadások témái
1.	A környezetértékelés elméleti háttere, a teljes gazdasági érték koncepciója
2.	Költség alapú és kinyilvánított preferencia módszerek, valamint ágazati alkalmazásuk
3.	Feltárt preferenciákon alapuló környezetértékelési módszerek és ágazati alkalmazásuk
4.	CSR a vállalati gyakorlatban
5.	Jelenkori hazai és EU közlekedéspolitika fenntarthatósági elemzése
6.	Fenntartható várostervezés, indikátorok
7.	Fenntartható vidékfejlesztés
8.	Fenntartható hulladékgazdálkodás
9.	A hazai energiapolitika fenntarthatósági szempontú elemzése
10.	Alternatív energia használatának jellemzői

4.2 További oktatók

Az 1.7. pontban megjelölt tantárgyfelelősön (Dr. Princz-Jakovics Tibor adjunktus (tprincz@eik.bme.hu)) túl további oktatóként a következőkre számítunk/számíthatunk:

Csigéné Dr. Nagypál Noémi adjunktus	nagypaln@eik.bme.hu
--	---------------------

4.3 A részletes tantárgytematika érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Környezetgazdaságtan Tanszék vezetője hagyja jóvá.

